არქეოლოგიისსწავლებაქართულსაშუალოსკოლებში

თეონაბეჭვაია

სამაგისტრონაშრომიწარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზემაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების შესაბამისად

არქეოლოგია

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: დიმიტრიახვლედიანი, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2024

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორებისადმი აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან/და დასაცავად წარგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

თეონა ბეჭვაია

--/--/----

აბსტრაქტი

არქეოლოგიური განათლება საშუალო სკოლებში მნიშვნელოვან როლს თამაშობს მოსწავლეებში კულტურული მემკვიდრეობის მნისნელობისა და გააზრების საქმეში.გარდა ამისა იგი ხელს უწყობს კრიტიკული აზროვნების უნარების შეთვისებაში.ამდენად არქეოლოგიის სწავლება საშუალო სკოლებში მეტად მნიშვნელოვანი საკითხია.ამიტომ ჩვენი სამაგისტრო ნაშრომი მივუძღვენით ქართულ სკოლებში არქეოლოგიის სწავლების კვლევას.სადაც გამოკვლეული გვაქვს საქართველოს ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში არქეოლოგიის სწავლების ამჟამინდელი მდგომარეობა და დასკვნების საფუძველზე შემუშავებულია რეკომენდაციები.

უცხოეთში არქეოლოგიის სწავლებას საშუალო სკოლებში საკმაო რაოდენობით ლიტერატურა მიეძღვნა.ამ თვალსაზრისით საქართველოში ეს საკითხი ნაკლებად არის შესწავლილი.ამდენად ჩვენი ნაშრომის აქტუალობა სწორედ ამ პრობლემიათ არის გამოწვეული.

სამაგისტრო ნაშრომის ფარგლებში გამოყენებული იქნა კვლევის სხვადასხვა მეთოდები, მათ შორის გამოკითხვები და ინტერვიუები პედაგოგებთან, რომლებმაც უზრუნველყო მონაცემები მიმდინარე პრაქტიკის, გამოწვევებისა და შესაძლებლობების შესახებ.კვლევის აღნიშნული მეთოდების გამოყენებამ საშუალება მოგვცა მიგვეღო ამ საკითხთან დაკავშირებული ახალი დასკვნები,რომლებიც ხშირ შემთხვევაში დიაგრამების სახით გვაქვს წარმოდგენილი.

კვლევის შედეგებიდან გამოტანილი დასკვნები მიუთითებს სასწავლო გეგმის შემუშავების აუცილებლობაზე, რაც მასწავლებლებს შესაძლებლობას მისცემს შეიტანონ მეტი არქეოლოგიური შინაარსი სასწავლო დაგეგმარების პროცესში, თავის მხრივ კი, სწავლების ინოვაციურ მეთოდების გამოყენებით, მოსწავლეებს შესაძლებლობა მიეცემათ მეტად ჩართულები იყვნენ პრაქტიკულ ღონისძიებებშიც. კვლევის შედეგები ხაზს უსვამს არქეოლოგიის სხვა საგნებთან ინტეგრაციის მნიშვნელობასა და მასწავლებლებისთვის შესაბამისი ტრენინგისა და მხარდაჭერის უზრუნველყოფის აუცილებლობას.

კვლევის ფარგლებში მიმოხილულია საქართველოს საშუალო სკოლებში არქეოლოგიური განათლების გაუმჯობესების სხვადასხვა სტრატეგიები, მათ შორის

სასწავლო გეგმის გადახედვის საჭიროება, მასწავლებელთა გადამზადების პროგრამების უზრუნველყოფა, ინტერდისციპლინურ მიდგომებისა და საზოგადოების ჩართულობის ინიციატივების საკითხების დარეგულირება. არქეოლოგიის სწავლების კუთხით, აქცენტი კეთდება კულტურული სენსიტიურობისა და ინკლუზიურობის ხელშეწყობაზე, ასევე ტექნოლოგიებისა და საველე სამუშაოების შესაძლებლობების გამოყენებაზე, რაც შესაძლებელს გახდის გაუმჯობესდეს სწავლის გამოცდილება.

კვლევის შედეგებიდან ჩანს, რომ მნიშვნელოვანია საქართველოს საშუალო სკოლებში არქეოლოგიის სწავლების ჰოლისტიკური მიდგომის, სასწავლო გეგმის ხარვეზების, მასწავლებელთა მომზადების საჭიროებებისა და საზოგადოების ჩართულობის უზრუნველყოფა. შემოთავაზებული სტრატეგიების განხორციელებით სკოლებს შეუძლიათ უკეთ აღჭურონ მოსწავლეები ცოდნითა და უნარებით, რომლებითაც ისინი შეძლებენ შეაფასონ, შეინარჩუნონ, სწორად გადმოსცენ თავიანთი კულტურული მემკვიდრეობა.

ამის გამოა, რომ საქართველოში სხვადასხვა უწყებები კულტურული (და მათ შორის არქეოლოგიური მემკვიდრეობის დაცვას ხშირად სათანადო პასუხისმგებლობით არ უდგებიან. სწორედ ეს გარემოება გვიბიძგებს, რომ მომავალში არქეოლოგიის სწავლებას საშუალო სოლებში უფრო მეტი ყურადღება მიექცეს,რაც ასევე, ჩვენი აზრით,ჩვენ სამაგისტრო ნაშრომს აქტუალურს ხდის.

Abstract

Archaeological education in secondary schools plays an important role in students' awareness and understanding of cultural heritage. In addition, it contributes to the assimilation of critical thinking skills. Thus, the teaching of archeology in secondary schools is a very important issue. Therefore, we devoted our master's thesis to the study of archeology teaching in Georgian schools. The current state of archeology teaching in schools and recommendations are developed based on the findings.

A considerable amount of literature has been devoted to the teaching of archeology in secondary schools abroad. From this point of view, this issue has not been studied much in Georgia. Thus, the relevance of our work is caused by this problem.

Various research methods were used within the framework of the master's thesis, including surveys and interviews with teachers, who provided data on current practices, challenges and opportunities. The use of these research methods allowed us to get new conclusions related to this issue, which in many cases we have presented in the form of diagrams.

The conclusions drawn from the results of the research indicate the need to develop a curriculum that will give teachers the opportunity to include more archaeological content in the educational planning process, and in turn, using innovative teaching methods, students will be given the opportunity to be more involved in practical activities. The research findings highlight the importance of integrating archeology with other subjects and the need to provide appropriate training and support for teachers.

Within the framework of the study, various strategies for improving archaeological education in Georgian secondary schools are reviewed, including the need to revise the curriculum, provide teacher training programs, regulate the issues of interdisciplinary approaches and community involvement initiatives. In teaching archaeology, there is an emphasis on promoting cultural sensitivity and inclusivity, as well as the use of technology and fieldwork opportunities to enhance the learning experience.

The results of the study show that it is important to provide a holistic approach to teaching archeology in Georgian secondary schools, curriculum gaps, teacher training needs and community involvement. By implementing the suggested strategies, schools can better

equip students with the knowledge and skills that will enable them to appreciate, preserve, and properly convey their cultural heritage.

Due to this, various agencies in Georgia often do not take proper responsibility for the protection of cultural (and including archaeological) heritage.